

Budgetplan

2023-2025

Antagen direktionen 2022-12-15

Dnr 2022/190 04

Västerbergslagens
utbildningsförbund

Innehåll

1. INLEDNING	3
1.1. Skolplanen – en vägledare.....	3
1.2. Kvalitetsplan	4
1.3. Budgetstruktur.....	4
2. OMVÄRLDSANALYS	5
3. VERKSAMHETENS MÅL FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	5
3.1. Finansiella mål	6
3.2. Verksamhetsmål	6
4. FRAMTID	7
4.1. Utvecklingen av de interkommunala kostnaderna	8
4.2. Utvecklingen av kostnaderna för inackordering, elevresor och gymnasiesärskolan.....	8
4.3. Prognos för elevutveckling på VBU	8
5. FÖR ATT NÅ MÅLEN	10
6. EKONOMI	11
6.1. Förutsättningar för elevprognos och budget	13
6.2. Förutsättningar för prognosplanen	13
6.3. Osäkerhetsfaktorer	13
6.4. Sammandrag i siffror	13

1. Inledning

Västerbergslagens utbildningsförbund, VBU, är ett kommunalförbund med förbundsmedlemmarna Ludvika och Smedjebackens kommuner.

Kommunalförbundet bildades 1994 för samverkan inom gymnasieskola, vuxenutbildning, yrkeshögskola samt uppdragsutbildning. Från 2019 ingår även kulturskola i uppdraget. Myndighetsutövningen är överlåtten till kommunalförbundet som blir en egen juridisk myndighet. Kommunalförbundet VBU leds av en förbundsledning som består av nio ledamöter, varav fem kommer från Ludvika och fyra från Smedjebacken.

1.1. Skolplanen – en vägledare

Skolplanen är den lokala utbildningspolitiska strategin för att nå en ökad måluppfyllelse i form av högre betyg och färre avhopp. Det är ledningens, styrelsen för VBU:s, viljeinriktning för att skapa utbildningar av högsta kvalitet. Tillsammans med de nationella styrdokumenten utgör Skolplanen ramen för arbetet. Nuvarande Skolplan löper över perioden 2021–2025.

Vår värdegrund

Vi ska leva upp till värdegrunden i alla situationer och i alla relationer. Omvärlden är en betydande partner för utvecklingen på VBU, bland annat genom arbete med internationalisering, hållbar utveckling och strävan efter ständiga förbättringar. För att nå VBU:s mål ska forskning och beprövad erfarenhet vara ledord i verksamheten.

VBU:s värdegrund

”Jag skapar delaktighet, trygghet och samarbete genom öppenhet och respekt.”

Vår vision

Visionen är en framtida bild av verksamheten och därigenom vägledande för varje beslut som fattas i det fortlöpande arbetet.

Det självklara valet anger att VBU ska vara det första alternativet vid valet till gymnasiet, vuxenutbildningen eller yrkeshögskolan för de personer som är bosatta i Ludvika och Smedjebacken. Framtidens lärande är när elever ges förutsättningar att öppna nya dörrar för att se saker ur nya perspektiv och ges möjligheter att påverka sin framtid.

Särskilt politiskt uppdrag

1. Säkerställa att verksamheten vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.
2. Säkerställa att elever i behov av särskilt stöd erhåller det.
3. Arbeta med ständiga förbättringar som kommer eleverna till godo exempelvis i organisationen, pedagogiken eller arbetsmiljön.

De fem strategierna

För att omsätta Skolplanen i praktiken och nå de uppsatta målen kommer tyngdpunkt läggas på fem olika strategier som ses som väsentliga för utveckling:

- **Lärarna**
Lärarna spelar en stor och avgörande roll i varje elevs kunskapsutveckling. Det är framförallt det som sker i ”klassrummet” som har betydelse för resultatet. Lärandet ska utgå från varje individs individuella behov och förutsättningar. En satsning på lärarna är en nyckelstrategi för att vi ska nå våra mål.
- **Ledarskapet**
Ledarskapet på alla nivåer ska präglas av tydlig kommunikation byggd på höga förväntningar och ett respektfullt bemötande. Ledarskap innebär att man alltid är beredd att möta nya situationer och nya utmaningar. Ett fungerande ledarskap är en betydande faktor för att få en välmående organisation och därmed en högre effektivitet som ger ökad måluppfyllelse.
- **Elevhälsan**
En väl fungerande elevhälsa med insatser på individ-, grupp- och organisationsnivå är viktig för elevernas psykiska och kroppsliga hälsa och utveckling. Till elevhälsan vänder man sig som elev och/eller vårdnadshavare för att få stöd och hjälp. Elevhälsan arbetar förebyggande, rådgivande och stödjande med ett samverkansperspektiv på insatserna.
- **Tillåtande klimat**
Ett tillåtande klimat låter alla idéer, tankar och synpunkter få komma fram. Det gäller med omvärlden, mellan personal, med elever och mellan elever. En ökad öppenhet och ett tillåtande klimat skapar möjligheter för alla att vara den man är och bli mer delaktiga och kunna påverka arbetet. Elevinflytandet är extra viktigt för oss. Genom att låta våra elever vara aktiva parter i beslutskedjan säkerställer vi också att elevernas röst hörsammas i våra processer.
- **Entreprenörskap**
Dagens elever är framtidens arbetstagare och entreprenörer. Kontakter och samarbete ska därför finnas med näringsliv, offentlig sektor och organisationer, så att undervisningen blir en integrerad del av samhället. Detta för att trygga kompetensförsörjningen genom att vägleda och utbilda inom de områden där det finns behov av arbetskraft.

1.2. Kvalitetsplan

Kvalitetsplanen visar vilka styrdokument och planer som styr VBU:s verksamhet, hur kvalitetsarbetet går till samt en modell för hur detta ska utvärderas. Planen ska aktualiseras och eventuellt revideras årligen i direktionen.

1.3. Budgetstruktur

Kostnaden för förbundets verksamhet ska, i den mån de inte täcks på annat sätt, täckas genom bidrag från förbundsmedlemmarna.

I denna skrift beskrivs inledningsvis övergripande delar inom förbundet. Därefter kommer framtidsfrågor innehållande utmaningar, möjligheter och slutligen ekonomiska förutsättningar.

I den ekonomiska delen behandlas därefter budgetförslagen för de kommande åren.

2. Omvärldsanalys

Pandemins effekter har avtagit under året men inslaget av osäkerhet inför utvecklingen nästa år är större än på länge. Under 2022 har vi sett hur snabbt händelser i vår omvärld lett till nya utmaningar i vår verksamhet. Bristen på varor och tjänster i vår omvärld, allt från spannmål och konstgödsel till halvledare och energi, i kombination med effekter av pandemin, kriget i Ukraina och den allmänna situationen i världen har lett till prisökningar som vi inte sett på flera årtionden.

De kostnadsökningar vi redan vet att vi kommer att få är för pensioner och lokaler:

- Lokalhyrorna kommer att öka med 10,9% utifrån att de är kopplade till KPI.
- Ett nytt pensionsavtal, AKAP-KR, inför 2023 vilket kommer att medföra ökade avsättningar till tjänstepensioner.
- Den högre inflationstakten påverkar prisbasbeloppet som i sin tur påverkar värdesäkring av våra pensioner vilket direkt påverkar pensionsskulden.

Därtill kommer att många avtal för leverans av varor och tjänster är kopplade till olika prisindex, vilket innebär att det inte bara kommer att vara pensionskostnaderna som drar iväg, utan att även andra kostnader riskerar att öka rejält under 2023.

Läraryrket och utvecklingen i nästa års lönerörelse är andra exempel på utmaningar som behöver beaktas.

De politiska förutsättningarna kan på några års sikt påverka vår verksamhet utifrån fattade beslut eller pågående utredningar.

Riksdagen har under sommaren beslutat om ändringar i skollagen som kommer att ställa krav på att kommuner samverkar och väger in arbetsmarknadens behov när utbildningar inom gymnasieskolan och komvux på gymnasial nivå planeras, dimensioneras och erbjuds. Lagändringarna börjar gälla den 1 juli 2023 och tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas 2025. För att förbereda huvudmän och regioner på reformen om planering och dimensionering tar Skolverket fram stöd och implementeringsinsatser. Under hösten 2023 kommer den första omgången av de regionala planeringsunderlagen för utbildning och kompetensförsörjning att finnas tillgängliga.

Under hösten presenterades en utredning om skolans styrning i framtiden som beskriver hur staten skulle kunna ta över huvudmannaskapet för skolan, men också hur staten på andra sätt skulle kunna ta ett ökat ansvar för skolan och dess styrning. Sannolikt behöver vidare utredningar göras innan det är aktuellt att fatta något beslut i frågan.

3. Verksamhetens mål för god ekonomisk hushållning

Med en god ekonomisk hushållning avses att pengarna används till rätt saker och utnyttjas på ett effektivt sätt så att såväl de finansiella målen som verksamhetsmålen uppnås.

I Skolplanen, som gäller för åren 2021 till 2025, är verksamhetens långsiktiga mål fastställda.

Vårt uppdrag är att öka elevernas måluppfyllelse och minska avhoppet. Betyg, genomströmning och behörighet är tre avgörande faktorer enligt Skolverket och Skolinspektionen men även elevtillfredsställelse är väsentlig för att nå bra resultat. En skola i utveckling är beroende av en ekonomi i balans, parallellt med hög kvalitet i undervisningen, för att nå bra resultat och god elevtillfredsställelse.

Styrdokumentet omfattar flera år men det är svårt att nå full måluppfyllelse för samtliga mål under enskilda år. Därför har vi brutit ner målen för respektive verksamhetsår för att kunna bedöma om vi är på rätt väg mot de långsiktiga målen.

För att uppfylla god ekonomisk hushållning ska de båda ekonomiska målen och minst fyra av de fem verksamhetsmålen ha uppnåtts.

För 2023 har följande mål fastställts.

3.1. Finansiella mål

- **Ekonomi i balans:**
VBU ska ha en ekonomi i balans och hushålla med de medel som finns inom den tilldelade budgetramen från ägarkommunerna.
- **Egenfinansierade investeringar:**
Alla investeringar ska vara egenfinansierade och avskrivningskostnader tas inom beviljad budget.

3.2. Verksamhetsmål

De övergripande verksamhetsmålen syftar till att uppfylla de särskilda politiska uppdragen.

Gymnasiets verksamhetsmål:

- Mål för 2023 är betygsmedelvärde på lägst 14,5.
- Mål för 2023 är att andelen elever med examen inom 3 år är lägst 80 %.
- Mål för 2023 är att 85 % av eleverna trivs med stämningen i sin skola.
- Mål för 2023 är att 82 % av elever och lärare bemöter varandra med respekt i sin skola.

I våra styrkort säkerställer vi att de aktiviteter och de mål vi sätter upp är förankrade i våra styrdokument och genom ett kvalitativt systematiskt arbete följer vi upp dessa. De aktiviteter och mål vi sätter upp ska vara utifrån en kombination av vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Resultaten av styrkorten ska vara en verksamhet som i sin vardag gör rätt saker och förstår varför vi gör det vi gör. Ett mätverktyg för att se huruvida styrkorten ger resultat är betygsmedelvärde för våra avgångselever. Betygsmedelvärdet år 2020 var 13,9, 2021 13,8 och 2022 14,1¹.

I spåret av interkulturell förståelse har gymnasiet språket i fokus. Via Skolverkets projekt nyanländas lärare har hela verksamheten haft kompetensutveckling i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. Med språket i första rum är förhoppningen att öka elevernas måluppfyllelse. Verktygen för att mäta är statistik för elever med examen inom 3 år. År 2020 var andelen elever med examen inom 3 år 78,5 %, 2021 78,4% och 2022 79,5 %²

Gymnasiet arbetar med ett tydligt fokus på interkulturell förståelse och integration. Arbetet har sin grund i skolans ordningsregler och värdegrund "Jag skapar delaktighet, trygghet och samarbete genom öppenhet och respekt."

Verktygen för att mäta och nå målen är Lupp-enkäten och frågorna:

- Jag trivs med stämningen i min skola. År 2021 upplevde 77 % att de trivs med stämningen i sin skola.

¹ Intern statistik

² Intern statistik

- Elever och lärare bemöter varandra med respekt i min skola. År 2021 upplevde 64% av eleverna att lärare och elever bemöter varandra med respekt i skolan.

Lupp-enkäten riktar sig till elever i åk 2 och utförs varje år i november.

Vuxenutbildningens verksamhetsmål:

- Genomströmning på gymnasial yrkesutbildning, andelen godkända elever i procent av antal elever ska vara 80 % eller högre. Vi jämför med riksnittet där genomströmningen av antal godkända elever på gymnasial yrkesutbildning har legat på 80 % de senaste åren.

Måluppfyllelsen mäts genom studier av statistik av avklarade kurser och andelen avbrott. Om eleverna trivs och känner sig delaktiga tror vi på en ökad genomströmning.

Vi arbetar systematiskt med att fånga upp de elever som har behov av särskilt stöd. De ska fångas upp i samtal med studie- och yrkesvägledare och på våra introduktionsveckor vid kursstart. De verktyg och stödinsatser som eleverna behöver organiseras då. Kurserna på vuxenutbildningen utformas utifrån en stor kunskap om vad elever som kommer till vuxenutbildningen är i behov av.

Måluppfyllelsen mäts genom studier och analyser av statistik gällande genomströmning. År 2021 var andelen godkända elever på yrkesvux 82 % och prognosen för 2022 är 84 %.

Det systematiska kvalitetsarbetet och arbetsmiljöarbetet vävs samman och består av ett antal forum för dialog, samverkan och analys som resulterar i handlingsplaner som följs upp och utvärderas. Genom denna kedja identifierar vi områden för förbättringsarbete som ska komma både elever och personal till gagn.

4. Framtid

Vårt uppdrag är att öka elevernas måluppfyllelse och minska avhoppet. För att nå målsättningen kommer vi att fortsätta våra satsningar utifrån Skolplanens fem strategier för måluppfyllnad; "Lärarna", "Ledarskapet", "Elevhälsa", "Tillåtande klimat" och "Entreprenörskap". Vi kommer t.ex att fortsätta utvecklingen av vårt systematiska kvalitetsarbete och förbättra våra metoder för analys av resultat i syfte att säkerställa att skolornas förbättringsarbete är väl grundade och förankrade i vetenskap och beprövad erfarenhet. Vi kommer vidare att fortsätta arbetet med att skapa en hälsosam arbetsplats för både elever och medarbetare med hög delaktighet och möjlighet att påverka.

Ett arbete som har startat är att genomlys och analysera hela organisationen. Ledningsgruppen gör de förändringar och prioriteringar som skapar den organisation vi tror har störst möjlighet att tillsammans med alla medarbetare nå målet med elevernas studier.

Vi kommer vidare att fortsätta vår utveckling och kvalitetssäkring av våra utbildningar. Våra utbildningar ska svara mot både lokal och global vidareutbildning och arbetsmarknad. Då det gäller gymnasiet, vuxenutbildningen och yrkeshögskolan blir matchningen alltmer viktig. Det gäller att svara utifrån arbetsmarknadens behov. Det blir högre krav på utveckling av nya yrkeshögskoleutbildningar samt utökning av vuxenutbildningen för att klara av de kompletteringar som gymnasieeleverna har rätt till enligt föreskrifterna.

VBU behöver utveckla lärandet mer för att möta framtidens behov. Några områden blir speciellt viktiga; entreprenörskap, nyanländas ingång i svenska samhället, lärande på arbetsplatsen samt informations- och kommunikationsteknik (IKT). För att klara detta på ett bra sätt gäller det att

följa skolutvecklingen, både nationellt och internationellt. Det gäller även den lokala skolutveckling som VBU skapat ett system för bland annat genom arbetet med doktorander och förstelärare.

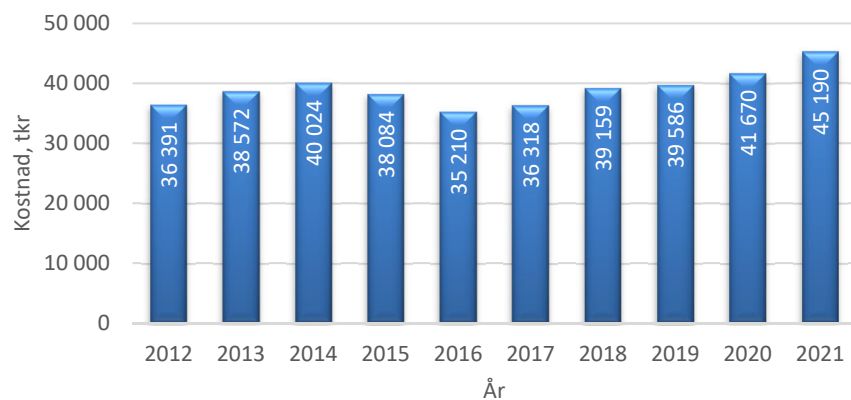
I februari fick VBU i uppdrag att utreda huruvida det finns förutsättningar för att bedriva en internationell skola i Ludvika/Smedjebacken. Utredningen visar att förutsättningar finns och direktionen beslutade i juni att arbeta för en ansökan att starta International Baccalaureate. Ansökningsprocessen pågår och målsättningen är att utbildningen startar höstterminen 2024.

4.1. Utvecklingen av de interkommunala kostnaderna

De interkommunala kostnaderna för gymnasiet är svåra att budgetera av flera skäl:

- informationen om ettornas slutliga val kommer sent under hösten
- eleverna byter skola/program under året
- kostnaden per elev varierar från ca 100 till 350 tkr per år beroende på program och skola.

Tabell: Utveckling av interkommunala kostnader för gymnasiet

VBU arbetar för att sänka de interkommunala kostnaderna genom att vara en mer attraktiv skola och ett naturligt val för elever i medlemskommunerna som studerar på programmen som VBU anordnar. Detta genom att höja kvalitén på utbildningarna och ge bättre information utåt, både mot ungdomar och vuxna.

De senaste åren har kostnaderna ökat igen, efter några års minskning, och anledningen är främst att elevkullarna ökar.

4.2. Utvecklingen av kostnaderna för inackordering, elevresor och gymnasiesärskolan

Kostnaderna för elevresor och inackordering har de senaste åren legat på en stabil nivå och förväntas ligga kvar på ungefär samma nivå kommande år.

Elevantalet för gymnasiesärskolan förväntas öka och enskilda elevers individuella behov kommer att medföra ökade kostnader.

4.3. Prognos för elevutveckling på VBU

Ungdomsgymnasiet

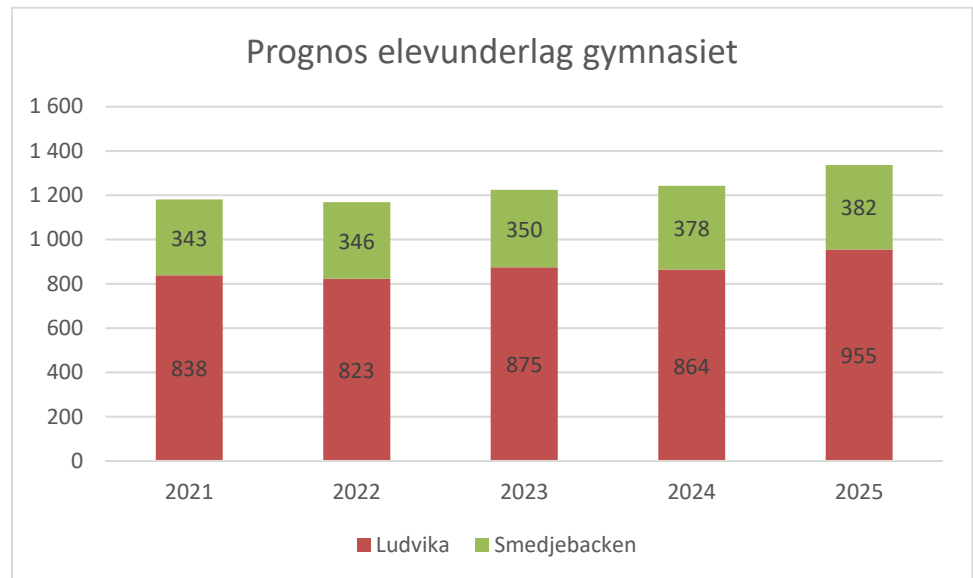
Utifrån befolkningsstatistiken står vi nu inför en ökningsfas i medlemskommunerna.

Baserat på prognos från SCB förväntas antalet ungdomar i åldern 16-18 år i Ludvika och Smedjebacken öka med 155 personer från 2021 till 2025.

Elevunderlag ungdomsgymnasiet

Prognosen för elevunderlaget på ungdomsgymnasiet baseras på befolkningsprognos för medlemskommunerna från SCB per maj 2022³.

Tabell: Prognos elevunderlag gymnasiet 2022-2025, ungdomar 16-18 år i medlemskommunerna

Det faktiska elevantalet påverkas även av faktorer som inte ingår i statistiken, t.ex. elever i annan ålder som går på gymnasiet och elever i aktuell ålder som inte går på gymnasiet.

Vuxenutbildningar

Elevantalet inom Vuxenutbildningen förväntas öka dels genom "Rätten till komvux" då många förväntas välja utbildningar inom komvux efter genomförd SFI-utbildning. Vår tidigare bedömning, att antalet studerande kommer att öka inom både teoretiska och yrkesinriktade utbildningar, står fast även för kommande år. Under oktober 2022 införs ett nytt omställningsstudiestöd som innebär att personer som vill göra en omställning i yrket kan söka och få ett förhöjt studiebidrag.

Mellan 2014 och 2017 mer än fördubblades antalet elever vid SFI. Från 2018 är trenden minskande och vi bedömer att den under 2023 kommer att ligga kvar på nuvarande nivå. Antalet flyktingar förväntas minska vilket innebär att den del av verksamheten som finansieras via integrationsenheten minskar samtidigt som anhöriginvandringen ökar. En större andel av verksamheten kommer därmed att behöva finansieras inom medlemsbidraget eller genom riktade bidrag.

Flera vuxenutbildningar finansieras via riktade statsbidrag. Det gäller både våra Yrkeshögskoleutbildningar och våra gymnasiala yrkesutbildningar. Bidrag för de gymnasiala yrkesutbildningarna administreras av Dalawux för de samverkande kommunerna. I Ludvika och Smedjebacken har vi

³ SCB: Den framtida befolkningens storlek och sammansättning bestäms av den senast kända årsbefolkningen och antaganden om den framtida utvecklingen av fruktsamhet, dödlighet och flyttmönster. Beräkningarna bygger på vad som observerats de senaste nio åren och ett antagande om att den utvecklingen fortsätter. Både små och stora strukturförändringar i samhället påverkar den framtida befolkningsutvecklingen, vilket innebär att det finns en osäkerhet förenad med framskrivningen. Notera att befolkningsframskrivningen endast ger en uppskattning av hur en framtida befolkning kan komma att se ut. Generellt gäller också att osäkerheten i framskrivningen ökar med åren.

ett högt antal invånare som lever på försörjningsstöd. Vi har som mål i vår gemensamma samverkan att minska andelen som lever på försörjningsstöd och få fler i egen försörjning. VBU ska möta de kompetensbehov som finns i närområdet genom att starta kombinationsutbildningar som innebär att vi integrerar språkutbildning i yrkeskurserna. Vi beviljar våra kommuninvånare som vill läsa utbildningar i Falun och Borlänge eller övriga Dalakommuner att få läsa där och vi söker statsbidrag för att finansiera detta.

5. För att nå målen...

Den forskning som vi följer pekar på följande i själva undervisningen.

“Hattie för i sina slutsatser kring undervisning fram argumentet att framgångsrikt lärande är en funktion av samspelet mellan:

- Tydligheten i lärandemålen med sina specificeringar av kriterier för måluppfyllelse.
- Användningen av flera ändamålsenliga undervisningsstrategier.
- Närvaron av återkoppling som är fokuserad på rätt undervisnings- och färdighetsnivå.
- Ett synsätt på lärande och undervisning som utgår från elevens perspektiv.
- En tilltro till möjligheten att undervisa studiefärdigheter och lärandestrategier.

Han konstaterar också att betoning av lärstilar, träning inför test, mentorskap och individualiserad undervisning tycks ha begränsade möjligheter att inverka på elevernas studieprestationer. Huvudbudskapet i kapitlet om undervisning är utöver betydelsen av tydliga mål och kriterier för lärandet, att det finns en klassrumsmiljö som inte bara tolererar utan också välkomnar misstag och där uppmärksamheten läggs på utmanande uppgifter. Dessutom påtalas behovet av återkoppling för att minska luckorna, men också förmedlingen av en känsla av tillfredsställelse och vidare engagemang och uthållighet för att eleverna ska lyckas med uppgiften att lära. Bland de många undervisningsstrategier som har betydande effekter på elevers lärande, pekar Hattie särskilt på strategier som inkluderar förklaring, bearbetning, planer för att stödja uppgiftslösningar, repetition, tillhandahålla strategiska ledtrådar, ämnesspecifik bearbetning och tydliga undervisningsmål. Dessa kan nås genom att använda metoder som ‘Ömsesidig/kommunikativ undervisning’, ‘Direkt undervisning’ och ‘Problemlösningsmetoder’. För att utveckla effektiva undervisningsstrategier krävs, enligt Hattie, mycket gemensam planering och diskussioner mellan lärare, en optimering av elevernas lärande av varandra och dessutom explicita lärandemål och kriterier för måluppfyllelse. Enligt Hattie är det klarlagt att det är skillnader mellan lärare som gör skillnaden i elevernas lärande. Läxor där inte läraren aktivt är involverad bidrar inte till elevernas lärande, och på samma sätt visar användningen (eller inte) av teknologi (såsom distansutbildning) inga större effekter på lärande om det inte är lärare inblandade. I relation till dessa lärarfaktorer visar forskningen lägre effekter när de är en del av allmänna undervisningsreformer.”

Synligt lärande, sid 46-47

Respektfullt bemötande och höga förväntningar på våra elever är två av de viktigaste framgångsfaktorerna som lyfts fram i skolforskningen för att lyckas med eleverna. För att nå dit behöver ett väl utvecklat pedagogiskt ledarskap genomsyra verksamheten.

Ledarskapet gäller alla nivåer. Cheferna behöver utvecklas i sin roll, både som chef och pedagogisk ledare och lärarpersonalen utifrån elev- och lärarperspektivet. Underlag för detta

ställningstagande är enkäter och andra uppföljningar samt Skolplanens vision om framtidens skola som det självklara alternativet.

Eftersom mycket av forskningen pekar på att resultatet är beroende av vad som händer i klassrummet är det viktigt att alla medarbetare känner engagemang och vill utvecklas.

Resultatet som presteras är vad eleverna/studenterna har med sig vidare i livet. Enligt Skolverket och Skolinspektionen är betyg, genomströmning samt behörighet tre avgörande faktorer. En skola i utveckling är också beroende av en ekonomi i balans.

För att nå ett bra resultat är elevtillfredsställelsen väsentlig. Hur upplever eleven undervisningen och skolan samt fick eleven vad han/hon förväntade sig?

6. Ekonomi

Mål och riktlinjer för verksamheten

Målen ska vara tydliga och mätbara och utvärderas kontinuerligt. Förutom lagstadgade mål finns politiska mål i förbundsordning, Skolplan samt i budgetdokumenten.

De finansiella målen och verksamhetsmålen har en central roll för den ekonomiska förvaltningen, helt enligt kommunallagen. Ledningen och ekonomifunktionen arbetar kontinuerligt för att nå en förankring och acceptans i de olika verksamheterna, hos arbetslagsledarna och de budgetansvariga.

Ekonomiskt resultat

Resultatbudgeten ska gå jämt ut eller lämna ett överskott i linje med god ekonomisk hushållning enligt kommunallagen.

Om förbundet saknar tillgångar att betala en skuld ska medlemskommunerna täcka underskottet enligt förbundsordningen.

Investeringar

Som investering räknas anläggningstillgång som uppfyller följande kriterier:

- Tillgången är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav
- Tillgången ska ha en bedömd livslängd på minst 3 år
- Värdet på tillgången är minst 0,5 prisbasbelopp exkl. moms.

Investeringar ska finansieras med egna medel, inom ramen för medlemsbidraget. Investeringar hanteras genom en rullande treårsplan som uppdateras årligen. Aktuell investeringsplan visar följande investeringsbehov kommande tre år:

År	2023	2024	2025
Totalt behov i tkr	5 650	7 984	195

Gränsen för vad som räknas som investering höjs inför 2023 från nuvarande 0,5 till 2 basbelopp.

Finansieringsprincip

Samtliga beslut om kostnadsökningar ska vara finansierade, vilket innebär att budgetmedel ska vara anslagna.

Undantag från denna regel kan vara motiverad vid olika tillfällen under budgetåret, finansieringsbeslut ska då tas av direktionen innan åtgärden genomförs.

Kostnads- och intäktsbärare

Kostnader och intäkter ska i så stor utsträckning som möjligt redovisas på rätt verksamhet i förhållande till vad som är ekonomiskt motiverat.

Ekonomistyrning

Kommande år förväntas inte de ekonomiska ramarna öka i samma takt som löner och allmän kostnadsökning. Detta i kombination med en förväntad ökning av relevanta betyder att VBU kommer att behöva omprioritera och effektivisera verksamheten för att klara ramarna. En nyckel för att klara detta blir att de interkommunala kostnaderna inte ökar framöver. För att klara uppgiften kommer det att krävas en fortsatt internkontroll, täta budgetuppföljningar och prognoser.

Ett kontinuerligt arbete med att förbättra prognos- och uppföljningsmodellerna pågår.

Uppföljningen av ekonomin för respektive verksamhet samt avvikelserapportering är länkar i budget- och uppföljningsprocesserna. Detta kräver en i botten realistisk budget utifrån den förväntade verksamheten.

Om en prognos med befarat budgetunderskott konstateras görs en åtgärdsplan för hur underskottet ska återställas.

Pensionsförpliktelser

Pensionsrättigheter intjänade före 1998 bokförs inte som skuld i balansräkningen utan som ansvarsförbindelse. Pensionsrättigheter intjänade efter 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen.

Pensionsutbetalningar finansieras via medlemsbidraget. Prognoserna för pensionskostnaderna baseras på beräkningar från Skandia enligt riktlinjer från Sveriges Kommuner och Regioner, SKR (RIPS 21, vs 2022).

I dagsläget sker återlån av hela pensionsskulden med under 2023 kommer alternativet försäkringslösning att utredas.

Ekonomi- och verksamhetsrapportering

Kanslichefen rapporterar varje månad det ekonomiska utfallet till ledningen. Vid befarade budgetavvikelser gäller att ansvarig chef redovisar och vidtar åtgärder för att hålla given budget. Kanslichefen redovisar också det ekonomiska utfallet med tillhörande prognos på helårsbasis vid arbetsutskott och direktion.

Delårsbokslut upprättas varje år per 31 augusti och omfattar 8 månader.

Personal

Varje verksamhet gör en konsekvensanalys över personalsituationen (tjänstefördelning) med utgångspunkt från de beslutade utbildningarna. Därefter läggs en total plan för hela verksamheten.

Vid nyanställningar eller vikariat mer än tre veckor görs en anhållan om detta samt ett löneförslag som lämnas till förbundschefen för beslut.

Lönekostnader

Personalkostnaderna är uppräknade med 2,5 % per år i budgetplanen.

Personalomkostnader har beräknats genom ett kalkylmässigt PO-pålägg på 42,75 % utifrån prognos från Skandia. PO-pålägget ska täcka kostnader för arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och avtalspensioner. Pensionsutbetalningar budgeteras separat. Den faktiska kostnaden varierar utifrån respektive arbetstagares ålder och inkomst.

Ekonomisk reserv

Någon ekonomisk reserv för att möta oväntade kostnadsökningar eller intäktsminskningar har inte varit möjlig att budgetera.

6.1. Förutsättningar för elevprognos och budget

Elevprognosen baseras på en framskrivning utifrån antal invånare i åldersgruppen 16–18 år i medlemskommunerna, enligt SCB:s befolkningsstatistik per maj 2022. Andelen interkommunala elever av elevunderlaget har antagits vara oförändrad på 2022 års nivå.

Prognosen för elevutvecklingen på VBU ligger till grund för tjänstetillsättning och driftsvolymer för de olika verksamheterna på gymnasieskolan.

Intäkterna från Integrationsenheten för utbildning i Svenska för invandrare har beräknats utifrån nuvarande ersättningsnivå. Antalet elever förväntas minska under 2023 på grund av sjunkande antal asylsökande i SFI-utbildning.

6.2. Förutsättningar för prognosplanen

- Att statsbidragen för de utbildningar som inte finansieras via medlemsbidrag kommer att kunna rekvireras i beviljad omfattning. För åren 2024 och 2025 har de räknats upp med 2,0 % per år.
- Att elevutvecklingen följer prognosen både vad gäller elever på VBU och interkommunala, inklusive en fortsatt låg andel frisökselever.
- Att kostnadsökningen för arbetskraft blir maximalt 2,5 % per år 2023-2025.
- Att övriga kostnader inte ökar mer än 2,0 % per år under perioden.

6.3. Osäkerhetsfaktorer

Interkommunala ersättningar

En tydlig bild av elevernas val finns inte klar förrän sen höst. Ett eventuellt budgetöverdrag kan inte kompenseras i övriga verksamheter på enstaka månader.

Statsbidrag

Förutsättningarna för statsbidragen, främst inom vuxenutbildning, kan förändras under hösten när regeringen presenterar budgetpropositionen för kommande år.

Elevutvecklingen på Introduktionsprogrammet

Kostnadsutvecklingen på introduktionsprogrammen är svår att planera då elevantalet, och därmed resursbehovet, snabbt kan ändras. Elevantalet påverkas av antalet asylsökande och elever från grundskolan som saknar gymnasiebehörighet.

Antalet asyl- och tillståndssökande elever är f.n. lågt men situationen kan ändras snabbt utifrån förändringar i omvärlden.

Beslut om budget i medlemskommunerna

Beslut om tilldelning av budgetramar för 2022 har tagits i respektive kommuns fullmäktige enligt följande:

Ludvika: 2022-11-21 §5, Dnr 2022/278

Smedjebacken: 2122-11-21 §66, Dnr 2022/00239

6.4. Sammandrag i siffror

Prognos elevutveckling

Antal årselever höstterminen respektive år	Utfall	Prognos	Budget	Plan	
	2021	2022	2023	2024	2025
Verksamhet					
Ungdomsgymnasiet, VBU	924	918	951	965	1 039
Elever på andra skolor	332	332	344	349	376
Summa gymnasiet	1 256	1 250	1 295	1 314	1 415
Andel interkommunala	26%	27%	27%	27%	27%
Förändring gymnasiet i %	-4%	-2%	3%	5%	9%
Gymnasiesärskolan, VBU	5	5	6	8	8
Gymnasiesärskolan, på andra skolor	20	18	15	15	15
Vuxenutbildningar	999	1 000	1 050	1 075	1 100
Kulturskolan	914	915	915	915	915
ELEVER TOTALT	3 194	3 188	3 281	3 327	3 453
Förändring, antal		-6	93	46	126

Prognos personalutveckling

	Utfall	Prognos	Budget	Plan	
	2021	2022	2023	2024	2025
Personal					
Årsarbetare, medel	236	239	239	239	239
Förändring mot året innan	-4	3	0	0	0

Fördelning av medlemsbidrag

	Utfall 2021		Budget 2022		Budget 2023		Plan 2024		Plan 2025	
	Mkr	%	Mkr	%	Mkr	%	Mkr	%	Mkr	%
VBU										
Ludvika	179,0	75,6%	187,5	75,0%	195,8	75,0%	200,8	75,0%	206,0	75,0%
Smedjebacken	57,7	24,4%	62,5	25,0%	65,3	25,0%	66,9	25,0%	68,7	25,0%
Totalt	236,7		250,0		261,0		267,8		274,7	
VKS										
Ludvika	9,1	71,9%	9,3	71,8%	9,5	71,8%	9,7	71,8%	10,0	71,8%
Smedjebacken	3,6	28,1%	3,6	28,2%	3,7	28,2%	3,8	28,2%	3,9	28,2%
Totalt	12,7		12,9		13,1		13,5		13,9	

Utfall och budget per kostnadsslag, tkr

VBU exkl. VKS	<u>Utfall 2021</u>	<u>Budget 2022</u>	<u>Budget 2023</u>	<u>Förändring budget</u>
Medlemsbidrag	-236 695	-250 000	-261 000	-11 000
Intäkter exkl medlemsbidrag	-29 713	-27 580	-34 331	-6 751
Kostnader för arbetskraft	136 628	148 040	154 264	6 224
Lokalkostnader	31 630	31 034	33 749	2 715
Övriga verksamhetskostnader	95 971	95 812	103 293	7 481
Avskrivningar	1 510	2 005	2 025	20
Finansiella poster	605	684	2 000	1 316
Totalt	-64	-5	0	5

VKS	<u>Utfall 2021</u>	<u>Budget 2022</u>	<u>Budget 2023</u>	<u>Förändring budget</u>
Medlemsbidrag	-12 648	-12 949	-13 130	-181
Intäkter exkl medlemsbidrag	-1 371	-1 121	-1 868	-747
Kostnader för arbetskraft	12 875	12 918	13 787	869
Lokalkostnader	335	293	315	22
Övriga verksamhetskostnader	673	710	762	52
Avskrivningar	129	145	125	-20
Finansiella poster	11	9	9	0
Totalt	4	5	0	-5

Utfall och budget per verksamhet, tkr

	<u>Utfall 2021</u>	<u>Budget 2022</u>	<u>Budget 2023</u>	<u>Förändring budget</u>
Ungdomsgymnasiet				
Intäkter	-4 497	-4 061	-3 045	1 016
Arbetskraft	66 005	67 991	64 675	-3 316
Övriga kostnader	14 616	14 811	14 873	62
Adm ungdomsgymnasiet	5 196	7 504	6 658	-846
Skolmåltider	6 286	7 304	7 796	492
Elevvård	8 329	8 372	10 060	1 688
Totalt ungdomsgymnasiet	95 935	101 921	101 017	-904
Vuxenutbildning				
Intäkter	-10 834	-15 694	-21 159	-5 465
Arbetskraft	23 125	25 377	30 436	5 059
Övriga kostnader	4 467	6 172	9 527	3 355
Totalt vuxenutbildning	16 758	15 855	18 804	2 949
Externt finansierade verksamheter				
T4	-84	-35	6	41
Yh-utbildningar	-2	5	0	-5
Uppdrag	-324	-309	-328	-19
Totalt externt finansierade vht	-410	-339	-322	17
Övrigt				
Lokalkostnader	32 525	31 717	34 471	2 754
Kapitalkostnader	1 639	2 150	2 150	0
Adm. centralt	13 056	15 049	17 413	2 364
IT-enheten	7 572	8 825	10 292	1 467
Service	1 652	1 853	1 388	-465
Kulturskolan	12 519	12 809	13 005	196
Övriga verksamheter	13 999	18 544	20 681	2 137
Projekt	105	105	0	-105
Totalt Övrigt	83 067	91 052	99 400	8 348
IKE/elevkostnader				
Ungdomsgymnasiet	41 661	41 000	40 680	-320
- varav intäkter	-2 577	-3 000	-4 200	-1 200
- varav kostnader	44 238	44 000	44 880	880
Gymnasiesär	9 838	10 660	11 931	1 271
Elevresor	1 578	1 800	1 600	-200
Inackordering	856	1 000	1 020	20
Totalt IKE/elevkostnader	53 933	54 460	55 231	771
TOTALT VBU	249 283	262 949	274 130	11 181
Medlemsbidrag	-249 343	-262 949	-274 130	-11 181

Flerårsplan 2023–2025

	<u>Utfall 2021</u>	<u>Budget 2022</u>	<u>Budget 2023</u>	<u>Plan 2024</u>	<u>Plan 2025</u>
<i>Ungdomsgymnasiet</i>					
Intäkter	-4 502	-4 061	-3 045	-3 045	-3 045
Arbetskraft	66 011	67 991	64 675	66 292	67 949
Övriga kostnader	14 631	14 811	14 873	15 171	15 473
Adm gymnasiet	5 200	7 504	6 658	6 823	6 992
Skolmåltider	6 286	7 304	7 796	7 982	8 173
Elevvård	8 332	8 372	10 060	10 314	10 575
Totalt gymnasiet	95 958	101 921	101 017	103 537	106 118
<i>Vuxenutbildning</i>					
Intäkter	-10 836	-15 694	-21 159	-21 159	-21 159
Arbetskraft	23 124	25 377	30 436	31 197	31 977
Övriga kostnader	4 479	6 172	9 527	9 718	9 912
Totalt vuxenutbildning	16 766	15 855	18 804	19 755	20 730
<i>Externt finansierade verksamheter</i>					
T4	-86	-35	6	34	63
Yh-utbildningar	0	5	0	55	112
Uppdrag	-325	-309	-328	-299	-269
Totalt externt	-412	-339	-322	-209	-94
<i>Övrigt</i>					
Lokalkostnader	32 525	31 717	34 471	35 248	36 043
Kapitalkostnader	1 640	2 150	2 150	2 193	2 237
Adm. centralt	13 057	15 049	17 413	17 830	18 256
IT-enheten	7 573	8 825	10 292	10 504	10 719
Service	1 657	1 853	1 388	1 421	1 455
Kulturskolan	12 524	12 809	13 005	13 372	13 749
Övriga verksamheter	14 015	18 544	20 681	21 178	21 687
Projekt	102	105	0	0	0
Totalt Övrigt	83 093	91 052	99 400	101 746	104 146
<i>IKE/elevkostnader</i>					
Ungdomsgymnasiet	41 664	41 000	40 680	41 578	42 493
- varav intäkter	-2 577	-3 000	-4 200	-4 200	-4 200
- varav kostnader	44 240	44 000	44 880	45 778	46 693
Gymnasiesär	9 840	10 660	11 931	12 185	12 443
Elevresor	1 577	1 800	1 600	1 632	1 665
Inackordering	857	1 000	1 020	1 040	1 061
Totalt IKE/elevkostn.	53 938	54 460	55 231	56 435	57 663
TOTALT VBU	249 344	262 949	274 130	281 264	288 562
Medlemsbidrag	-249 344	-262 949	-274 130	-281 264	-288 562